

NOVA STARA TEMA!

Lija Šušteršič

Moja razmišljanja.

Zaradi česa je pravzaprav nastala geodezija (zemljemerstvo)? Se morda kdo sprašuje o tem? Verjetno zelo malo naših kolegov in kolegic. Saj smo to študirali in tudi slišali o tem, pa kaj.

Naj malo razgibam naše in vaše možgane in jim dam »kost za glodat«.

Marsikdo se ne zaveda, da je bila zemlja bistvo in prva pot geodezije. Zemlja je bila od vseh Zemljanov, seveda najprej od Boga (katerega?), ki jo je podaril za obdelavo (tj. **najem** in ne last) Adamu in Evi, po vesoljnem potopu pa so jo začeli obdelovati Noe in njegovi otroci. So oni prvi začeli prodajati zemljo? Kdo si je prvi prisvojil košček zemlje? Kako je temu delu Zemlje dal ime? Je to bila in je še vedno PARCELA? Toliko vprašanj in tudi veliko odgovorov na eno samo vprašanje. Kateri odgovor je pravi? Kdo ga pozna? Za ene ta, za ene drugi in tako naprej.

Bistvo je, da imamo (mislim, da nas je kar večina), kupljeno, podedovano, priženjeno, primoženo ali kako drugače pridobljeno zemljišče, tj. parcelo. Za to se moramo zahvaliti našim daljnim, ne več živečim prednikom! KOMU? Naj bo tako ali drugače, imamo jo. Morda eno, morda še več? Kaj sedaj?

Parcela je tvoja last! Ali res? Obremenjen si z njo, ker jo moraš vsako leto prijaviti v dohodnino, ker moraš vsako leto kositi travo (tudi večkrat), morda imaš na njej kaj posejanega, zato imaš delo na njej, imaš skrb, da ti ta pridelek poberejo drugi, jo imaš morda obremenjeno, s krediti, s služnostjo, imaš na njej stavbo, jo moraš vzdrževati – in še in še lahko naštevamo.

Misliš, da lahko vse delaš na svoji parceli? Kar misli si! Država ima vse niti in platno za tvojo parcelo v svojih rokah. Če ni po lokacijski informaciji v zazidanem okolišu, ne moreš graditi. Torej se boš vrgel v kmetijsko dejavnost. Če nisi kmet, te dejavnosti ne smeš opravljati. Začarani krog. Ampak imaš parcelo, to je važno, svojo zemljo. Vendar ti ta zemlja ne bo služila, da bi bil z njo pokrit.

Taka je naša usoda, pa se ne damo. Dokler živimo, migamo, če že drugače ne moremo, pa vsaj z jezikom. Tudi to je telovadba, saj ko migamo z jezikom, nam morajo delati tudi možgani – da veš, kaj rečeš. Torej je to tudi telovadba za možgane.

Bolj ko migam z možgani, bolj delajo prsti, več je napisanega. Če nimaš trenutno nikogar poleg, da bi telovadil z jezikom, je to najboljša telovadba in tako nastajajo moja razmišljanja.

Še danes se vidi, da je bila zemlja res od vseh, saj še vedno obstajajo poti, ki vodijo v različne smeri. To so bodisi planinske, gozdne, gorske in še bi lahko naštevali, skoraj nam jih ne bi zmanjkalo. Vsaka parcela je imela in naj bi še imela dostop, tj. pot ali vsaj stezo za dostop, za pobiranje pridelkov in obdelovanje zemlje. Ko pa se je začelo prisvajanje zemlje, so prisvajali tudi poti in nastale so razne razprtije.

Sedaj pa še ena konkretna stvar, neposredno iz terena, za vse nas in za bodoče geodete. Kaj mislite, kako je s služnostjo poti?

Če imaš na svoji parceli breme služnosti hoje in vožnje po enem koncu, recimo na severnem delu parcele, in je ta del parcele tudi svoja kultura, na južnem koncu pa deliš parcelo. Kaj misliš, da se zgodi s služnostjo na novih parcelah? **VPIŠE SE NA VSE PARCELE**, ki nastanejo z delitvijo, pa čeprav nimajo nobene veze z že prej vpisano služnostjo. Obstaja sicer stvarno pravo, člen 225 (...), ki pa ga sodišča nočejo poznati in izvajati. Taka je logika sodišč, saj pač nimajo pojma o parcelah. In seveda, že tako obremenjena sodišča si dajejo dela še s služnostjo.

REŠITEV? Pokažeš jim načrt, pokažeš jim parcelacijo in vse živo, kar spada poleg, pa nikakor ne moreš vplivati na izbris služnosti. Vse znanje uporabiš, pa kot bob v steno – sodišč se ne da premakniti. Pravijo, da imajo sedaj, po novem, odkar je elektronska zemljiška knjiga, tak program, da vrže breme na vse parcele in ne morejo drugače. **VSAK LASTNIK** gospodujočega zemljišča mora dati overjeno zemljiškoknjžno dovolilo za izbris služnosti na teh novonastalih parcelah. Torej država oziroma notarji služijo, brez potrebe in v škodo lastnika (služeče) parcele.

Zakaj podpiramo odvetnike, ki tako rekoč služijo na naš račun. Ali ne bi bilo bolj logično, da bi se služnost ugotovila pri parcelaciji in bi se v odločbi OGU to tudi odločilo? To bi se zlahka rešilo. Zakaj mora tu odločati sodišče? Pa še to, služnost vpišejo na novih parcelah in lastnika, ki mu naprtijo breme, niti ne obvestijo.

GU so pristojne za parcele, vendar so tudi služnosti na parcelah in za parcele. Z dogovorom bi se to zelo lepo rešilo in ne bi bilo toliko nesoglasij glede služnosti, kot jih je sedaj.

Pa naj kdo reče, da nimam prav. V kateri točki se ne ujemava? Vse je resnično. Malo razmišljanja je dobro za vsakogar, samo da je v pozitivni smeri.

V premislek dam vsakomur ... ali naj apeliramo na geodetsko upravo, da bi se služnosti prenesle v geodetsko stroko, saj je geodet na terenu in najbolje vidi, kakšna je situacija. Mislim, da bi bilo to zelo potrebno in pozitivno za nadaljnji razvoj celotne Slovenije.

Telovadila s prsti in možgani:

Lija Šušteršič

E-pošta: lija.milos@email.si